

PALVELUJEN SUHDANTEET

LOGISTIIKKA • INFORMAATIO JA VIESTINTÄ • YRITYS- JA ASiantuntijapalvelut • HALLINTO- JA TUKIPALVELUT •
VIIHDE JA VIRKISTYS • MUUT PALVELUT

Työllisyystavoitteet eivät toteudu ilman palvelualoja

- Euroopan talouskasvu hidastuu
- Suomen talous kasvaa parhaassa tapauksessa hitaasti
- Palvelujen kasvu jatkuu matalasuhdanteessa

4/2018

Palvelujen suhdanteet -katsauksessa tarkastellaan yksityisten palvelujen suhdannekehitystä. Raportissa ei ole analysoitu kaupan, majoitus- ja ravitsemispalvelujen eikä koulutus-, terveys- tai sosiaalipalvelujen kehitystä. Katsauksen luvut ja laskelmat perustuvat 15.2.2019 tilanteeseen. Palta julkaisee suhdannekatsauksensa neljä kertaa vuodessa.

Lisätietoja

Pääekonomisti Matti Paavonen,
puhelin 020 595 5031, matti.paavonen@palta.fi

Ekonomisti Jouni Vihmo
puhelin 020 595 5050, jouni.vihmo@palta.fi

Julkaisupäivämäärä 21.2.2019

Palta on palvelualoja edustava elinkeino- ja työmarkkinajärjestö. Paltalla on 1 900 jäsentä, jotka toimivat muun muassa logistiikan, informaation ja viestinnän, huollon ja kunnossapidon, yritys- ja asiantuntijapalvelujen, hallinnon ja tukipalvelujen sekä viihteen ja virkistyksen toimialoilla. Palta vastaa myös finanssialan työmarkkinatoiminnasta ja on EK:n toiseksi suurin jäsenliitto.

Sisällys

Lukijalle	3
Nyt pinnalla	4
Suomi ja maailmantalous	6
Palvelualat kokonaisuutena	8
Logistiikka	10
Informaatio ja viestintä	12
Yritys- ja asiantuntijapalvelut	14
Hallinto- ja tukipalvelut	16
Muut palvelualat	18
Ennustekehikko ja lähteet	20

Lukijalle

Lähivuodet nopeuttavat talouden rakennemuutosta

Hahmottelimme Suomelle kaksi vaihtoehtoista taloudellista tulevaisuutta. Toisessa kasvu jatkuu ennusteiden mukaisesti hitaana. Toisessa Suomi kohtaa vuonna 2020 maailmantaloudesta kantautuvan taantuman. Molemmat vaihtoehdot näyttävät tällä hetkellä mahdollisilta. Suomen taloudelle on molemmissa vaihtoehdoissa tarjolla myös kasvua. Palvelujen kasvu jatkuu hidastuvasta tai taantuvasta taloudesta huolimatta.

Palvelut ovat olleet 2000-luvulla tärkein työllisyyskasvun lähde. Työpaikkoja on syntynyt finanssikriisin jälkeenkin sadalletuhannelle suomalaiselle. Suomen työllisyysasteen nosto 75 prosenttiin ei jatkossakaan onnistu ilman palvelualoja. Palveluala työllistää lähes miljoona suomalaista. Kaikista työllisistä 85 prosenttia työskentelee eri toimialojen palvelutehtävissä.

Palvelujen osuus Suomen taloudesta nousee koko ajan. Suomi on muuttanut alkutuotannon ja teollisuuden kautta palvelutalousmaaksi. Palvelut kannattelivat Suomen taloutta myös vuonna 2009 alkaneen pitkittyneen taantuman läpi. Tänäkin vuonna kolmannes Suomen talouskasvusta tulee yksityisiltä palvelualoilta.

Palveluviennistä on tullut Suomen viennin uusi tukijalka. Palveluvienti on Suomelle parasta mahdollista vientiä. Kotimainen arvonnäkö on siinä suurimmillaan. Sillä on suuri merkitys. Hyvinvointi syntyy viennin kotimaisista osista.

Palvelujen nousu talouden keskiöön kaikkialla kehittyneissä maissa kumpuaa koko maailmaa muuttavista megatrendeistä. Ilmiö on niin merkittävä ja laaja-alainen, että se ansaitsee nousta omaksi megatrendikseen. Me kutsumme ilmiötä palvelusaatioksi.

Tilastojen perusteella on helppo sanoa Suomen olevan palvelutalous. Palvelujen kasvu jatkuu. Se tulee lähivuosina nopeuttamaan Suomen talouden rakennemuutosta. Suomen palveluala on menestystarina. Melko vähäisestä elinkeinopoliittisista panostuksista huolimatta.

Me emme toivo seuraavaltakaan hallitukselta erillistä palvelutalousohjelmaa. Verkottuneessa taloudessa kasvu syntyy kaikkien toimialojen yhteistyönä. Kansainvälisesti menestyvä tuote on todennäköisesti tavarain ja palvelun yhdistelmä. Menestyksekkäs elinkeinopoliittinen edellyttää seuraavalla hallituskaudella elinkeinoelämän tarkastelua kokonaisuutena.

Tulevan hallituskauden talouspolitiikka nojaa kaikissa skenaarioissa työllisyysasteen nostoon. Tavoitteena on kuroa umpeen kuilu Pohjoismaisen hyvinvointivaltion rahoitustarpeen ja rahoitukseen osallistuvien välillä. Siihen tarvitaan yli 75 prosentin työllisyysaste. Kansainvälisen talouden haasteet sekä kotimaiset resurssirajoitteet vaikeuttavat työllisyysasteen nostoa seuraavalla hallituskaudella. Palvelualoilta on edelleen parhaat mahdollisuudet tarjota työtä yhä useammalle suomalaiselle. Mikään työllisyystavoite ei onnistu ilman palvelualoja.

Paltan ekonomistit

Nyt pinnalla

1. Hämäävän hyvä viimeinen neljännes

Suomen talous kasvoi viime vuoden lopulla jopa 2,7 prosenttia. Kuluvana vuonna talouskasvu puolituu.

2. Euroopan moottori yskii

Euroopan talouskasvua ennakoivat indikaattorit näyttävät edelleen alas päin. Talouden ongelmia alleviivaa Saksan autoteollisuuden vaikeudet sekä Euroopan poliittisen tilanteen arvaamattomuus.

3. Tulevan vaalikauden lähtökohdat

Eri ministeriöiden virkamiehet löivät pöytään ikäviä faktoja Suomen taloudellisesta tulevaisuudesta. Poliitiikkojen vaalilupaukset on hyvä suhteuttaa niihin.

4. Suomen talouskasvu vähintäänkin hidastuu

Palvelujen kasvu sen sijaan jatkuu hidastuvasta tai taantuvasta taloudesta huolimatta.

5. Perustulon mahdottomuus

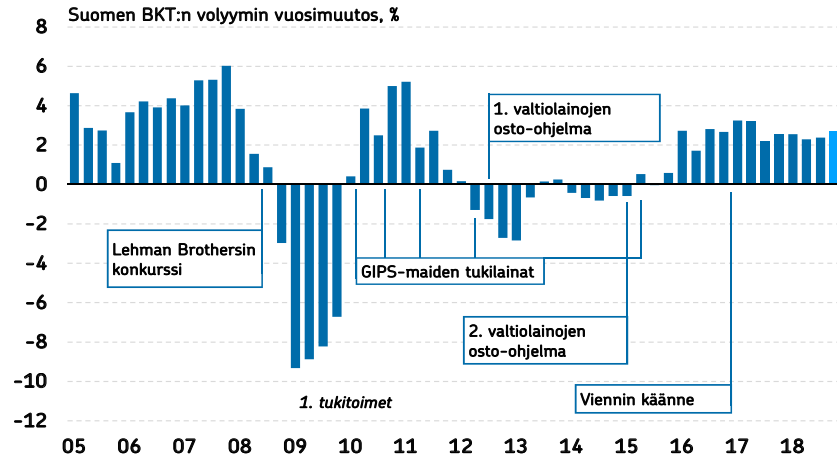
Sosiaaliturvan uudistus on seuraavan vaalikauden isoimpia haasteita. Perustulo ei ole ratkaisu Suomelle. Se on joko kustannuksiltaan liian kallis tai toimeentulon varmistamiseksi liian pieni.

Näkymät ETLAn ennusteessa

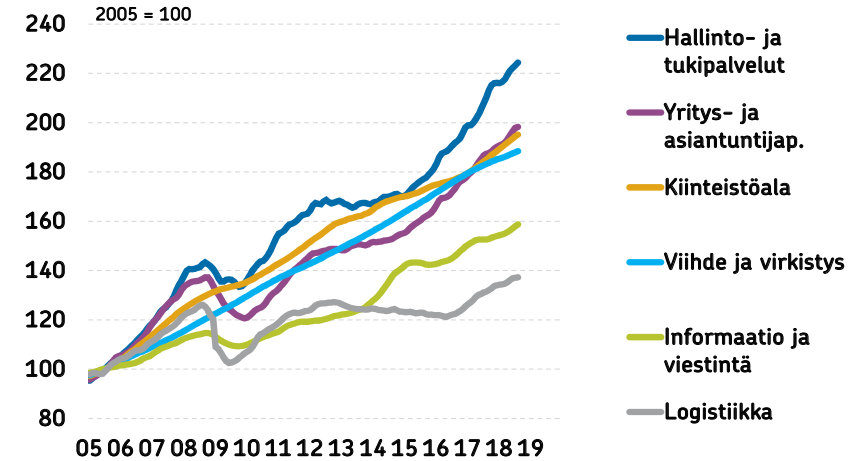
	Arvo Mrd, €	Muutos edellisestä vuodesta, %				Keskimäärin	
	2017	2017	2018e	2019e	2020e	13-17	18-22e
Bkt markkinahintaan	223,8	2,8	2,8	2,2	1,6	0,8	1,9
Tuonti	85,4	3,5	1,7	2,0	2,4	2,3	2,4
– tavarat	57,9	4,9	0,9	2,0	2,3	2,5	2,1
– palvelut	27,5	0,8	2,9	2,1	2,7	1,9	2,9
Vienti	86,3	7,5	2,3	3,6	2,5	2,1	2,8
– tavarat	59,7	7,8	2,6	4,2	2,4	0,8	2,8
– palvelut	26,6	6,8	1,8	2,3	2,8	5,7	2,7
Investoinnit	49,6	4,0	3,9	1,5	2,7	1,0	2,8
– yksityiset	40,4	4,6	4,0	1,1	2,6	0,9	2,7
– julkiset	9,1	1,8	3,6	3,5	3,3	1,5	3,1
Kulutus	173,1	0,8	1,6	1,6	1,3	0,9	1,4
– yksityinen	121,9	1,3	2,0	1,8	1,6	1,1	1,7
– julkinen	51,2	-0,5	0,7	0,9	0,5	0,4	0,7
Arvonlisäys	193,3	3,0	3,0	2,3	1,7	0,8	2,0
– alkutuotanto	5,3	0,6	0,4	1,1	0,8	2,9	0,7
– koko teollisuus	40,7	7,1	5,8	4,1	2,5	1,5	3,3
– rakentaminen	13,8	3,3	3,6	1,1	2,9	1,2	2,5
– kauppa	17,6	1,8	2,7	1,8	1,4	0,4	1,7
– palvelut (pl. kauppa)	116,0	1,9	1,9	1,8	1,4	0,5	1,6
– yksityiset palvelut	80,3	3,1	2,0	2,2	1,7	0,9	1,8
– julkiset palvelut	35,7	-0,5	1,6	1,3	0,8	-0,5	1,1

Viime aikojen tapahtumat ja käänneet taloudessa

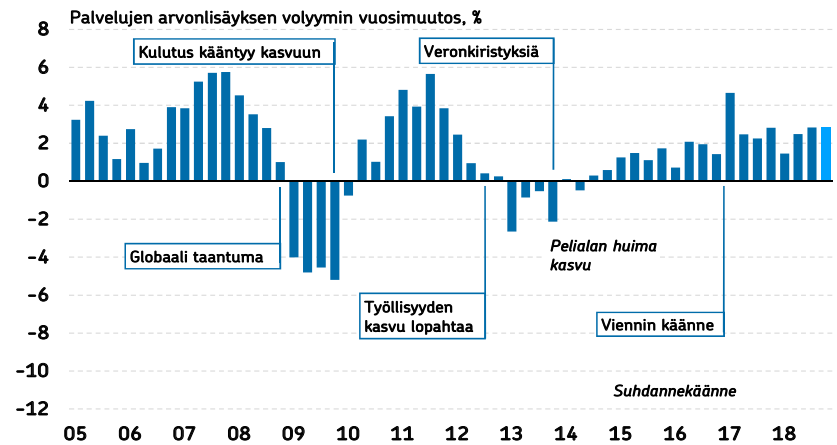
Kuva 1: Viime vuosien merkittävimmät tapahtumat maailmantaloudessa.

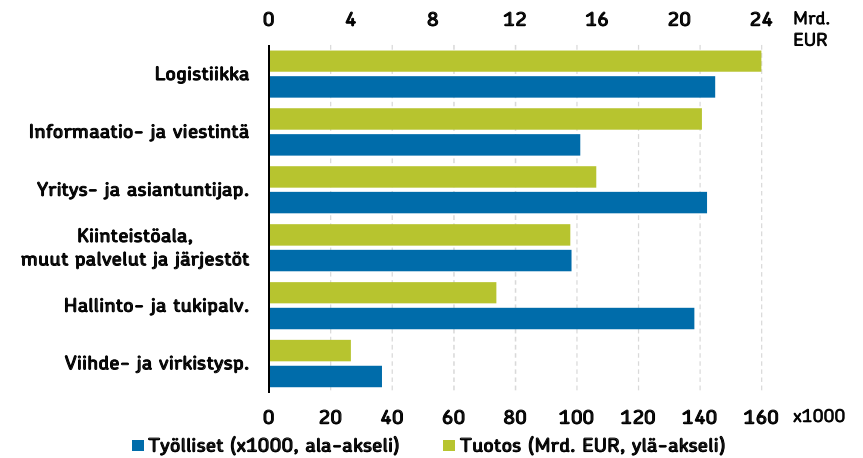
Kuva 2: Liikevaihdon kehitys eri palvelutoimialoilla.

Kuva 3: Palvelualoihin eniten vaikuttaneet talouden käänneet.

Kuva 4: Työllisten määrä ja tuotoksen arvo eri palvelualoilla vuonna 2017.

Suomi ja maailmantalous

Taloukasvu hidastuu Suomessa ja globaalisti. Suhdannenäkymät ovat epävarmemmat kuin pitkiin aikoihin. Vuodenvaihteen ennakkotiedot yllättivät positiivisesti, mutta kasvuhuippu on jo takana.

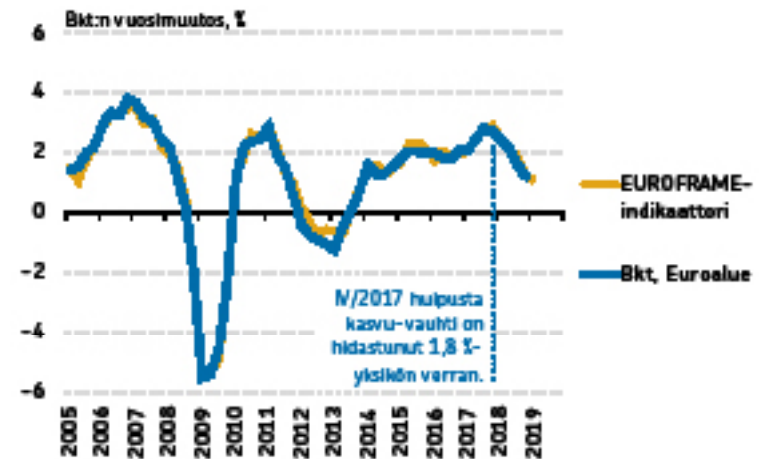
Maailman taloukasvu hidastuu

Kansainvälisissä ja kotimaisissa ennusteissa taloukasvun ennakoidaan jatkuvan, mutta viime vuosia hitaampana. Suomelle tärkeän EU:n ja euroalueen kasvu on hidastunut ja tulevaa ennakoivat luottamusindikaattorit osoittavat loivasti alaspäin. Vuonna 2017 Suomen tavaravienti kasvoi ripeästi. Kasvusta puolet kohdistui euroalueelle. Kun euroalueen kasvu hidastuu, vaikutus Suomen talouteen on päinvastainen. Vuoden 2017 hyvä vire maailmantaloudessa kumpusi ilmeisesti merkittävästi Kiinasta. Sikäläiset bkt-luvut eivät muutu miksikään vaikka valot sammuisivat, mutta muun talousdatan perusteella Kiinan kasvu näyttäisi hidastuvan. Nähtäväksi jää, kuinka merkittävästä jäähtymisestä on kyse.

Kuluttajien usko talouteen horjuu

Viime vuosi oli työllisyyden näkökulmasta poikkeuksellisen hyvä ja se näkyy myös kuluttajien arvioissa taloutta koskien. Kuluttajien työllisyysodotukset ovat tavallista korkeammalla ja myös luottamus omaan kotitalouden näkymiin on hyvällä tasolla. Luottamus Suomen kansantalouden kehitykseen sen sijaan romahti viime vuoden lopulla pakkaselle. Jos kuluttajat ovat odotuksissaan jälleen oikeassa, tarkoittaa se taloukasvun merkittävää hidastumista kuluvan vuoden aikana.

Kuva 5: Euroalueen kasvu on hidastunut kuluvan vuoden aikana merkittävästi. Puolet Suomen vuoden 2017 tavaraviennin kasvusta kohdistui Euroalueelle. Euroopan kasvun hidastuminen heikentää Suomen vientimahdollisuuksia.

Taulukko 1: Suomen talouden perustunnuslukujen viimeisin kehitys (%).

	2018e	I/18	II/18	III/18	IV/18e
BKT (nelj.vuosimuutos)	2,5	0,9	0,3	0,4	0,9
BKT (vuosimuutos)	2,5	2,6	2,3	2,4	2,7
Palvelujen arvonlisän volyymi (vuosim.)	2,4	1,5	2,5	2,8	2,8
Palvelujen liikevaihto (vuosim.)	4,6	3,9	5,1	4,3	5,2
Tavaraviennin arvo (vuosim.)	2,4	1,5	2,5	2,8	2,8
Palveluviennin arvo (vuosim.)	4,6	3,9	5,1	4,3	5,2
Ostovoima (vuosim.)	5,4	6,9	7,7	3,0	4,2
Työttömyysaste, %	2,3	2,0	1,9	4,8	0,9

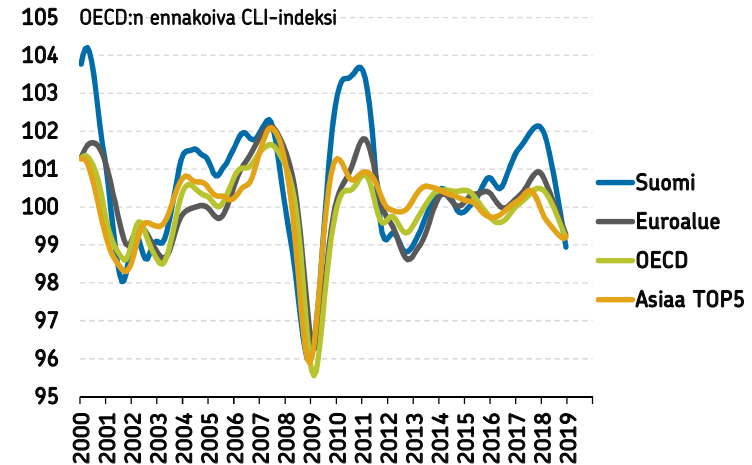
Kuinka paljon kasvu hidastuu?

Ennustelaitosten verkosto EUROFRAME ennakoi euroalueen kasvun hidastuneen vuoden alussa jo yhteen prosenttiin. Suomen bkt kasvoi ennakkotietojen mukaan viime vuoden lopulla 2,7 % vuodentakaisesti ja alkuvuonna 2019 kasvu näyttäisi jatkuneen reilun 2 prosentin vauhtia. Lähdemme ennusteessamme kuitenkin siitä oletuksesta, että vuoden loppuun mennessä kasvu hidastuu prosentin tuntumaan.

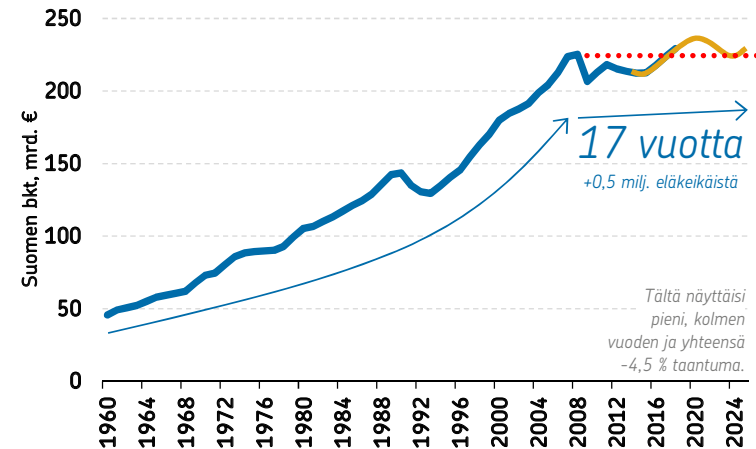
Parhaassa tapauksessa kasvu jatkuu hitaana

Vuodenvaihteen jälkeen on tullut joitakin hyviäkin talousuutisia. Työllisyyden kasvu jatkui joulukuussa yllättävän ripeänä. Bkt:n ennakkotiedot olivat ehdottomasti positiivinen yllätys ja tavaravienti punnersi heikon kesän jälkeen hivenen plussalle. Lisäksi USA:n kasvu on jatkunut vakaana ja Suomessa pörssikurssit ovat tammi-helmikuussa hieman palautuneet. Näistä positiivisista uutisista huolimatta olemme sitä mieltä, että suhdannesykli on kypsymässä ja pian edessä on uusi taantuma. Parhaassa tapauksessa taantumaan sysäävää šokkia saadaan odotella ja Suomen talous pysyttelee vuosia hitaassa, noin prosentin, talouskasvussa. Pidämme kuitenkin todennäköisempänä, että USA:ssa, Euroopassa tai Kiinassa talouskasvu sakkaa kahden vuoden sisällä, joka näkyy Suomessa vielä voimakkaampana takaiskuna. Olemme piirtäneet taantumaskenaariosta kuvan tilanteen konkretisoimiseksi. Suhdanteita tulee ja menee, eikä kukaan pysty niitä ennustamaan. On kuitenkin tärkeää tiedostaa millaisista asetelmista Suomi suhdanteisiin sukeltaa ja mitä eri skenaariot tarkoittavat talouden suunnittelun kannalta. Talvi on tulossa ja siihen on hyvä varautua. •

Kuva 6: OECD:n CLI-indikaattori ennakoi kasvun hidastumista Suomessa, teollisuusmaissa ja Aasiassa.

Kuva 7: Pienikin taantuma lähivuosina pitkittäisi menetetyt vuosikymmenen lähes kahdeksi ja hankaloittaisi seuraavan hallituksen työtä merkittävästi. Talouskasvua tukevien uudistusten tarve ei ole viime vuosina vähentynyt.

Palvelualat kokonaisuutena

Liikevaihdon kasvu jatkuu melko vakaana. Palveluyritysten odotukset henkilöstömäärän kasvusta yhä korkealla. Kasvu jatkuu matalasuhdanteessakin.

Palvelujen kasvu jatkui vakaana

Yksityisten palvelutoimialojen¹⁾ liikevaihto kasvoi vuoden 2018 viimeisellä neljänneksellä 5,1 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna, ennakoitaan Paltan ennusteessa. Myynnin volyyymi kasvoi samaan aikaan 3,3 prosenttia. Koko vuoden aikana liikevaihto kasvoi 4,6 prosenttia, eli hieman toissa vuotta (+6,0 %) hitaammin.

Myynnin kasvu hidastuu hieman

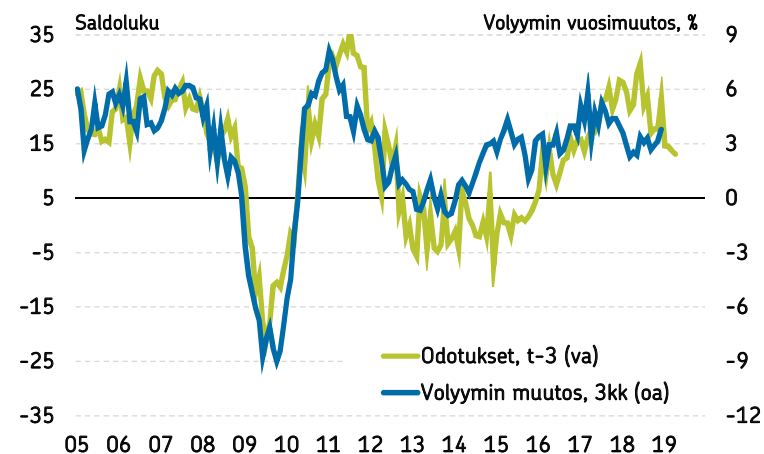
Palvelujen luottamusindikaattorin mukaan yritykset odottavat myynnin ja henkilöstömäärän kasvun jatkuvan, mutta aiempaa hitaampana. Ennakoimme liikevaihdon kasvavan vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä 5,1 prosenttia. Koko vuonna ennakoimme liikevaihdon kasvavan 4,7 prosenttia. Palvelujen kasvu jatkuu kaikilla päätoimialoilla laaja-alaisena. Kuluttajakysynnän odotamme hieman piristyvän ja yrityskysynnän rauhoittuvan. Palvelualan työllisten määrän arvioimme kasvavan kuluvana vuonna noin 13 000 henkilöllä.

Työllisyyden huippuvuosi

Suomessa on nyt työssäkäyviä enemmän kuin koskaan ja työllisten määrä kasvoi viime vuonna 2,7 prosenttia eli ripeintä vauhtia >

1) Liikevaihtokuvaajan yksityiset palvelutoimialat (ilman kaupanaloja) HIJLMNRS.

Kuva 8: Palveluyritysten odotukset ovat tulleet alas huippulukemista. Myynnin volyymin kasvun ennakoitaan kuitenkin jatkuvan lähes viime vuoden vauhtia.

”Maailmantalouden kasvun yllä leijuu paljon epävarmuutta. Suomalaisten yritysten suhdannenäkymät ovat vielä toistaiseksi hyvät. Nopean hidastumisen mahdollisuutta ei kuitenkaan voi sulkea pois. Palvelujen kasvu jatkuu kuitenkin yli suhdanteiden.”

Antti Vasara

Palta ry, puheenjohtaja ja VTT, toimitusjohtaja

sitten 90-luvun. Kuluttajat ovat olleet kuluttajabarometriin antamissaan vastauksissa perinteisesti hyviä ennakoimaan seuraavan vuoden työllisyyskehitystä. Kuluvalle vuodelle barometriennuste lupaa vielä 1,3 prosentin työllisten määrän kasvua.

Ei tavata vielä torilla

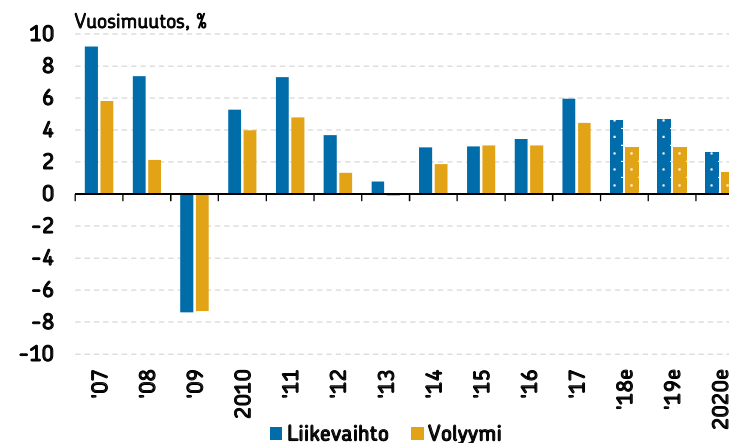
Työllisten määrä kasvaa ja työttömien työnhakijoiden määrä vähenee. Työttömyysastekin putosi vuodenvaihteessa jo alle 7 prosentin. Työnhakijoiden määrän vähentyessä avointen työpaikkojen täyttäminen muuttuu kuitenkin koko ajan haastavammaksi. Vuoteen 2023 mennessä 75-vuotiaiden määrä lisääntyy 125 000 henkilöllä eli Lahden kaupungin verran. Seuraavan hallituskauden aikana väestön ikääntyminen alkaa siis näkyä merkittävänä hoivamenojen kasvuna. Siksi työllisyysaste pitäisi saada nostettua vähintään 75 prosenttiin. Viime vuoteen verrattuna työllisiä tarvitaan lisää 100 000 samaan aikaan kun työikäisten määrä vähenee 26 000 henkilöllä. Palvelualoilla töitä riittää, mutta haasteena on tekijöiden löytäminen.

Palvelujen kasvu jatkuu yli suhdanteiden

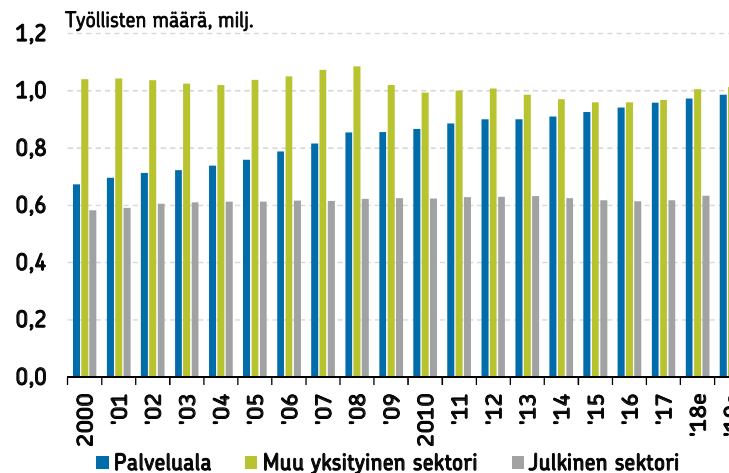
Suomessa oli viime vuonna kansantalouden tilinpidon mukaan 315 000 työllistä enemmän kuin vuosituhannen alussa. Palvelualan²⁾ työllisten määrä on lisääntynyt noin 300 000 henkilöllä. Finanssikriisinkin jälkeen palvelualan työllisten määrä on kasvanut 119 000 henkilöllä, kun kokonaisuudessaan työllisten määrä on lisääntynyt 50 000 henkilöllä. Talouden rakennemuutos ja palvelujen merkityksen kasvu jatkuvat. Palveluala työllistää myös yli seuraavien suhdanteiden. •

2) Yksityiset palvelut kattavat TOL08-toimialat H-T ilman julkista sektoria.

Kuva 9: Palvelujen kasvun ennakoitaan jatkuvan kuluvana vuonna lähes viime vuoden lopun tahtia.

Kuva 10: Palvelualan työllisten määrä on 2000-luvulla kasvanut 300 000 henkilöllä. Kasvu jatkui yli finanssikriisin.

Logistiikka

Maaliikenne, Vesiliikenne, Ilmaliikenne, Varastointi ja muu logistiikka

Liikevaihdon kasvu nopeutui hieman. Suomen tavaraviennin kasvu hidastui viime vuonna. Yritysten tulevaisuuden odotusten tasaantuminen jatkui. Alan työllisyys kasvaa.

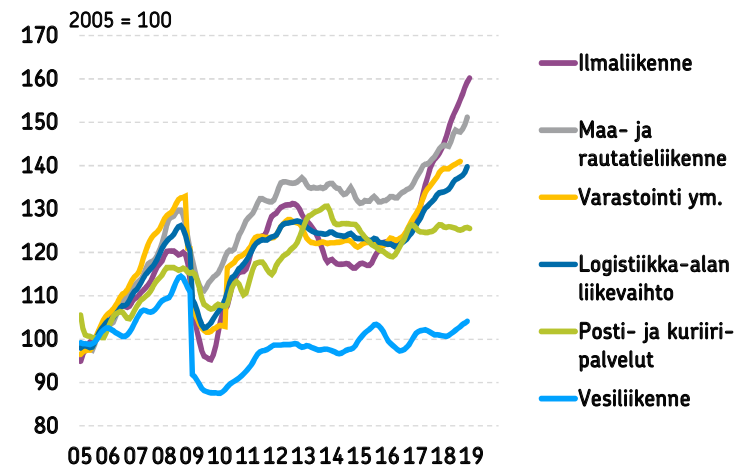
Liikevaihdon kasvu jatkui ripeänä

Logistiikkayritysten liikevaihto kasvoi viime vuoden viimeisellä neljänneksellä 4,5 prosenttia ja myynnin volyymi 0,7 prosenttia edellisvuoteen verrattuna, ennakoidaan Paltan ennusteessa. Koko vuonna 2018 liikevaihto kasvoi 4,7 prosenttia ja volyymi 2,0 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Tavaraviennin kasvu hidastui viime vuonna

Suomen tavaraviennin arvo kasvoi loka-joulukuussa 6,8 prosenttia ja tavaratuonnin arvo 5,8 prosenttia vuodentakaisesta. Vienti EU-maihin kasvoi 4,6 prosenttia ja EU-maiden ulkopuolelle 10,1 prosenttia. Hintojen muutoksesta puhdistettu viennin volyymi kasvoi 2,2 prosenttia. Koko vuoden aikana volyymi kasvoi 1,5 prosenttia eli selvästi hitaammin kuin edellisvuonna (9,7 %). >

Kuva 11: Liikevaihdon kasvu jatkui postipalveluita lukuun ottamatta. Kasvun ennakoidaan nopeutuvan hieman.

”Talouskasvun ennakoitu hiipuminen ei vielä näy kuljetusmäärissämme. Tammikuussa volyymit kasvoivat viennissä ja tuonnissa, myös pakettiliiketoimintaan tekemämme investoinnit näkyvät kasvuna. Tämä voi selittyä osin myös markkinaosuuksien muutoksilla kilpailutilanteessa.”

Petteri Nurmi
Schenker Oy, CEO

Liikevaihdon kasvu voimistuu hieman alkuvuonna

Logistiikkayritysten tulevaisuuden odotuksia kuvaavan luottamusindikaattorin jäähtyminen jatkui. Odotukset ovat edelleen pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella. Liikevaihto kasvaa kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä hieman loppuvuotta nopeammin. Ennustamme liikevaihdon kasvavan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 5,1 prosenttia. Koko vuoden 2019 aikana liikevaihto kasvaa keskimäärin 3,9 prosenttia edellisvuotisesta eli viime vuotta hitaammin. Henkilöstön määrä kasvaa edelleen hieman.

Henkilöstön ja työtuntien määrä kääntyy kasvuun

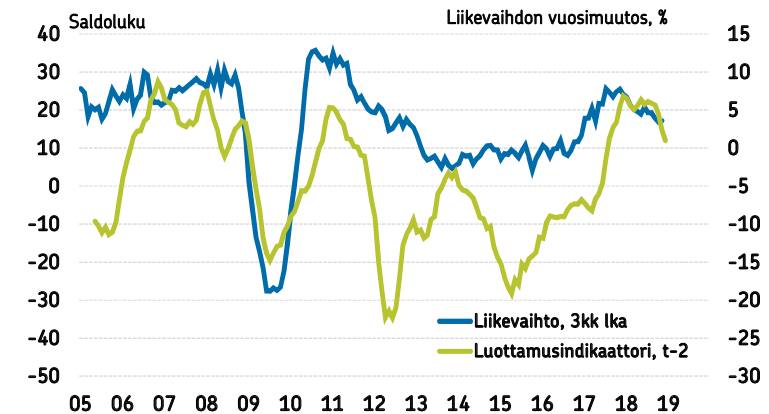
Vuonna 2017 logistiikka-ala työllisti 145 000 työllistä. Finanssikriisistä alkanut työllisyyden heikentyminen pysähtyi vuonna 2017 ja työllisten määrän ennakoidaan kasvaneen vuoden 2018 aikana. Reilu kolmannes logistiikka-alan henkilöstöstä työskentelee henkilöstömäärältään pienissä tai keskisuurissa yrityksissä. Reilu neljännes henkilöstöstä työskentelee mikro-yrityksissä ja loput suurissa yrityksissä. •

Taulukko 2: Logistiikan liikevaihdon vuosimuutokset vuonna 2018 sekä ennuste vuodelle 2019.

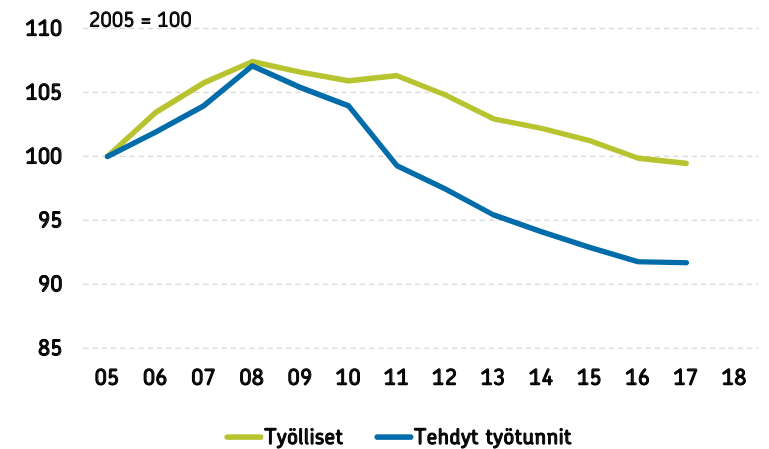
	2018e	I/18	II/18	III/18	IV/18e	I/19e
H Kuljetus ja varastointi	4,7	4,9	5,4	3,9	4,5	5,1
49 Maa- ja rautatieliikenne	4,8	3,7	6,0	4,1	5,5	→
50 Vesiliikenne	0,2	-2,5	-1,2	2,2	2,0	↗
51 Ilmaliikenne	10,6	13,8	12,5	9,0	7,5	
52 Varasto- ja muut logistiikkapalvelut	4,5	5,9	4,9	3,2	4,0	→
53 Posti- ja kuriiritoiminta	-0,1	0,2	2,1	-0,2	-2,0	→

Ennustenuolien selitteet: ↗ kasvu kiihtyy → kasvuvauhti ei muutu ↘ kasvu hidastuu

Kuva 12: Yritysten odotukset ovat tasaantuneet huippulukemista.

Kuva 13: Finanssikriisistä alkanut työllisten määrän vähentyminen pysähtyi vuonna 2017. Työllisyyden ennakoidaan kääntyneen kasvuun vuonna 2018.

Informaatio ja viestintä

Liikevaihdon kasvu nopeutui loppuvuonna. Yritysten tulevaisuuden odotusten tasaantuminen jatkui. Liikevaihto kasvaa kuitenkin viime vuotta nopeammin. Työllisyys kasvaa nopeasti.

Liikevaihdon kasvu kiihtyi

Informaatio- ja viestintäpalvelujen liikevaihto kasvoi vuoden 2018 viimeisellä neljänneksellä 6,0 prosenttia ja volyymi 4,7 prosenttia, ennakoidaan Paltan ennusteessa. Kasvu voimistui aikaisemmista neljänneksistä. Koko vuonna liikevaihto kasvoi 3,7 prosenttia ja volyymi 2,1 prosenttia

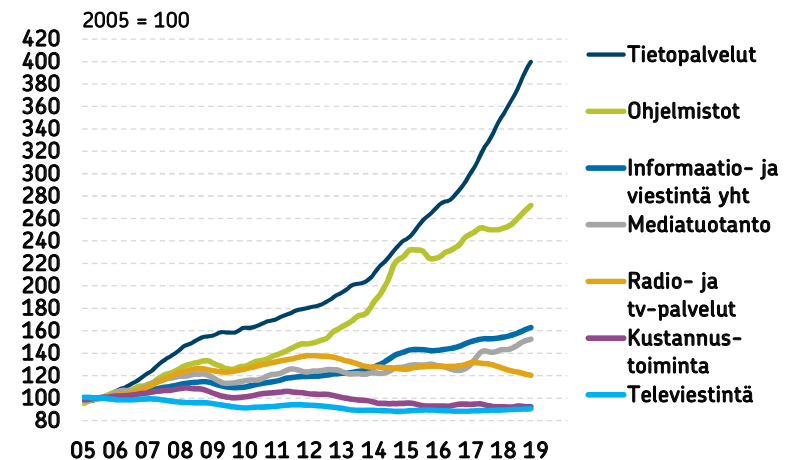
Mediatuotannon liikevaihto kasvoi 7,0 prosenttia. Radio- ja televisiotoinnin liikevaihto puolestaan supistui 6,0 prosenttia. Kustannustoiminnan liikevaihto pysyi edellisen vuoden tasolla. Tietojenkäsittelypalvelujen liikevaihdon kasvu kiihtyi 8,4 prosenttiin. Tietopalvelutoiminnan liikevaihdon kasvu nopeutui 19,0 prosenttiin. Televiestinnän kasvuvauhti hidastui 1,0 prosenttiin edelliseen vuoteen verrattuna.

Tulevaisuuden odotusten jäähtyminen jatkui

Informaatio- ja viestintäpalvelujen tulevaisuuden odotuksia kuvaava luottamusindikaattori on tasaantunut kesän jälkeen, mutta on edelleen selvästi pitkän aikavälin keskiarvoa korkeammalla tasolla. Myynnin kasvu jatkunee odotuksia maltillisemmalla tasolla. >

Media-ala, Televiestintä ja Tietojenkäsittelypalvelut

Kuva 14: Toimialan kasvu nopeutui viime vuoden lopussa. Kasvun ennakoidaan nopeutuvan myös kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

”IT-palvelumarkkinaa leimasi alan toimijoiden kilpavarustelu bisnesteknologian saralla, asiakasorganisaatioiden painottaessa budjettinsa perustietotekniikasta liiketoimintaa tukeviin IT-ratkaisuihin. Voimakkain yrityskauppuumi vaikuttaisi olevan takanapäin.”

Pekka Mettälä
MPY Palvelut Oyj, toimitusjohtaja

Liikevaihdon kasvu nopeutuu viime vuodesta

Ennustamme liikevaihdon kasvuvauhdin nopeutuvan kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 6,6 prosenttiin ja kasvavan koko vuonna 5,9 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Henkilöstön määrän kasvu jatkuu. Tietotekniikka-alaa edustavan Teknologiateollisuuden suhdannekatsauksen mukaan tietotekniikka-alan liikevaihdon arvioidaan olevan syksyllä hieman suurempi kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

Työllisten määrän kasvu jatkuu

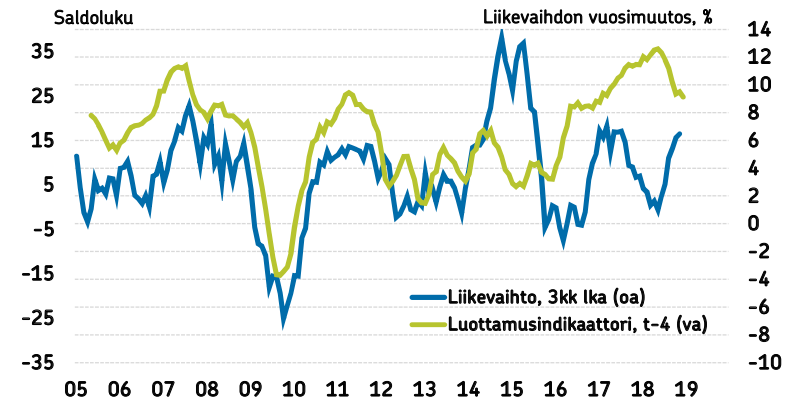
Vuonna 2017 informaatio- ja viestintä -alalla oli 101 000 työllistä. Alan työllisten määrä on kasvanut vuodesta 2014. Kasvun ennakoidaan jatkuneen vuonna 2018. Hieman alle 50 prosenttia informaatio- ja viestintäpalvelujen henkilöstöstä työskentelee henkilöstömäärällä mitattuna pienissä tai keskisuurissa yrityksissä. Noin 37 prosenttia henkilöstöstä työskentelee suuryrityksissä ja loput mikroyrityksissä. •

Taulukko 3: Informaatio- ja viestintäpalvelujen liikevaihdon vuosimuutokset vuonna 2018 sekä ennuste vuodelle 2019.

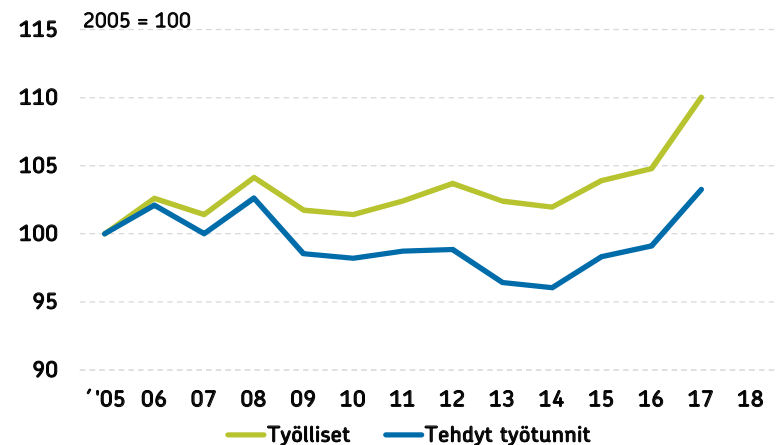
	2018e	I/18	II/18	III/18	IV/18e	I/19e
J Informaatio ja viestintä	3,7	1,3	2,0	5,5	6,0	6,6
58 Kustannustoiminta	-1,4	-3,0	-2,5	0,0	0,0	↗
59 Musiikki- ja ohjelmatuotanto	3,7	1,0	-7,6	15,7	7,0	→
60 Radio- ja televisiotoiminta	-7,1	-8,7	-5,9	-8,2	-6,0	↗
61 Televiestintä	1,1	0,4	1,2	1,9	1,0	→
62 Ohjelmistot, konsultointi ym.	4,3	0,5	2,4	5,9	8,4	↗
63 Tietopalvelutoiminta	16,7	16,0	12,6	18,7	19,0	↘

Ennustenuolien selitteet: ↗ kasvu kiihtyy → kasvuvauhti ei muutu ↘ kasvu hidastuu

Kuva 15: Yritysten odotusten tasaantuminen jatkuu.

Kuva 16: Työllisten määrä on kasvanut vuodesta 2014. Kasvun ennakoidaan jatkuneen vuonna 2018.

Yritys- ja asiantuntijapalvelut

Liikkeenjohdon palvelut, Mainostoiminta ja markkinatutkimus, Tieteelliset ja tekniset palvelut sekä Muut yritys- ja asiantuntijapalvelut.

Liikevaihdon kasvu nopeutui edellisestä neljänneksestä. Yritysten odotusten jäähtyminen jatkui. Liikevaihdon kasvu jatkuu kuitenkin alkuvuonna ripeänä. Alan työllisyys kasvaa voimakkaasti.

Liikevaihdon kasvu nopeutui loppuvuonna

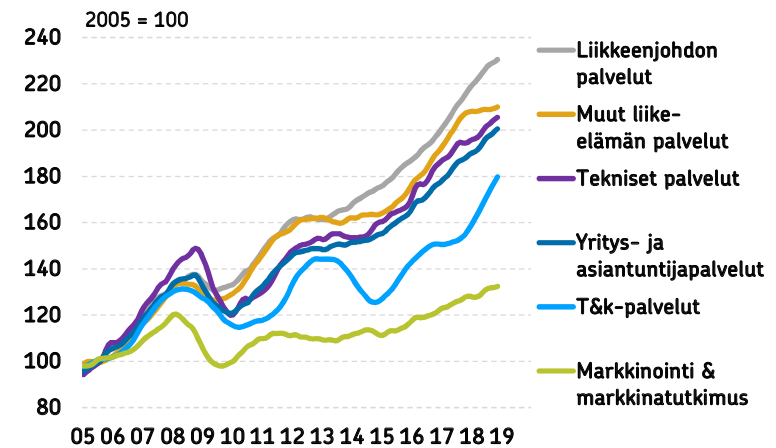
Yritys- ja asiantuntijapalvelujen liikevaihto kasvoi vuoden 2018 neljännellä neljänneksellä 6,6 prosenttia ja myynnin volyymi 4,6 prosenttia edellisvuoteen verrattuna, ennakoidaan Paltan ennusteessa. Kasvu-vahti nopeutui edellisistä neljänneksistä. Koko vuonna 2018 liikevaihto kasvoi 6,1 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Liikevaihto kasvoi vuonna 2018 nopeimmin t&k -palveluissa, joissa kasvua kertyi 12,1 prosenttia. Erilaisissa liikkeenjohdon palveluissa kasvua kertyi 8,2 prosenttia vuoden takaiseen verrattuna. Teknisten palveluiden liikevaihto kasvoi 4,9 prosenttia. Markkinointi- ja markkinatutkimusyri-tysten liikevaihto kasvoi 3,0 prosenttia.

Odotusten jäähtyminen jatkui

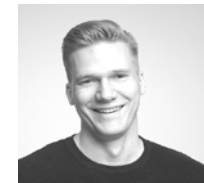
Yritys- ja asiantuntijapalvelujen tulevaisuuden odotuksia kuvaavan luottamusindikaattorin tasaantuminen jatkui. Odotukset tulevasta ovat edelleen huomattavasti pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella. Myynnin ja henkilöstön määrän kasvu jatkuu. >

Kuva 17: Yritys- ja asiantuntijapalvelujen kaikkien toimialojen kasvu jatkui reippaana.

”Tammikuu oli ylivoimaisesti Innolinkin historian paras myyntikuukausi. Analytiikan mahdollisuudet ja yritysten halu hyödyntää tietoa päätöksenteossa lisääntyvät jatkuvasti. Monipuolinen asiakaskunta ja tiedolla johtamisen palvelujen kysynnän kasvu toimivat Innolinkille myös puskurina talouskasvun hidastumista vastaan.

Pekka Vuorela
Innolink Oy, toimitusjohtaja

Liikevaihto kasvaa viime vuoden tahdissa

Ennustamme liikevaihdon kasvavan kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 5,8 prosenttia edellisvuotisesta. Koko vuonna liikevaihto kasvaa hieman viime vuotta hitaammin, 5,1 prosenttia edellisvuotisesta.

Työllisten määrä kasvaa tasaisesti

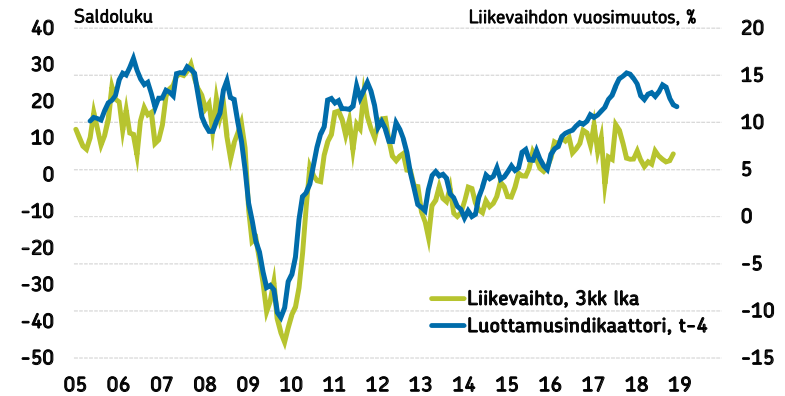
Vuonna 2017 yritys- ja asiantuntijapalvelualueella oli 142 000 työllistä. Työllisten määrä on kasvanut tasaisesti finanssikriisistä johtunutta pientä notkahdusta lukuunottamatta. Kasvun ennakoitaan jatkuneen vuonna 2018. Yritys- ja asiantuntijapalvelujen henkilöstöstä 43 prosenttia työskentelee henkilöstömäärällä mitattuna pienissä tai keskisuurissa yrityksissä. Noin 18 prosenttia henkilöstöstä työskentelee suuryrityksissä ja 39 prosenttia mikroyrityksissä. •

Taulukko 4: Yritys- ja asiantuntijapalvelujen liikevaihdon vuosimuutokset vuonna 2018 sekä ennuste vuodelle 2019.

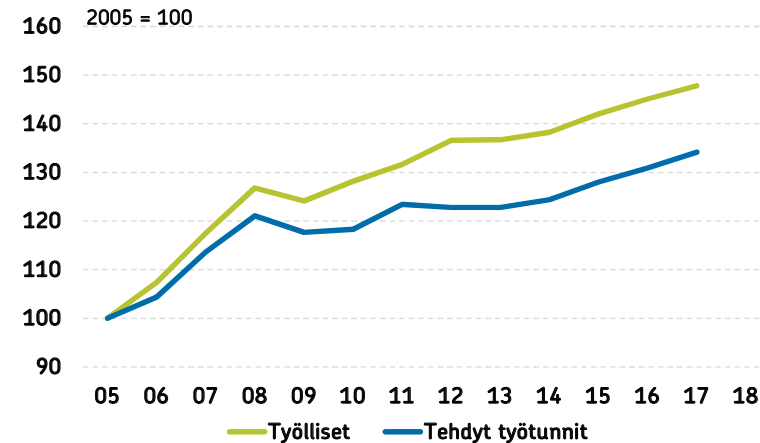
	2018e	I/18	II/18	III/18	IV/18e	I/19e
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	6,1	5,1	6,9	5,6	6,6	5,8
69+70 Liikkeenjohdon palvelut	8,2	8,5	8,1	8,2	8,0	↗
71 Arkkitehti- ja insinööripalvelut	4,9	3,8	5,6	3,1	6,5	→
72 Tieteellinen t&k	12,1	2,0	11,7	18,6	14,5	↘
73 Mainonta ja markkinatutkimus	3,0	1,1	3,8	5,6	2,0	→
74 Muut liike-elämän palvelut	2,9	4,8	8,2	-0,9	0,5	↗

Ennustenuolien selitteet: ↗ kasvu kiihtyy → kasvuvauhti ei muutu ↘ kasvu hidastuu

Kuva 18: Tulevaisuuden odotusten pehmentyminen jatkui. Liikevaihdon ja työllisten kasvu jatkuu siitä huolimatta.

Kuva 19: Työllisten määrä on kasvanut tasaisesti finanssikriisistä johtunutta pientä notkahdusta lukuunottamatta. Kasvun ennakoitaan jatkuneen vuonna 2018.

Hallinto- ja tukipalvelut

Liikevaihdon nopea kasvu hidastui hieman. Tulevaisuuden odotusten jäähtyminen jatkui. Liikevaihdon kasvun rauhoittaminen jatkuu alkuvuonna. Työllisyys kasvaa ripeästi.

Liikevaihdon kasvu hidastui hieman

Hallinto- ja tukipalvelujen liikevaihto kasvoi viime vuoden viimeisellä neljänneksellä 5,1 prosenttia ja myynnin volyyymi 5,0 prosenttia edellisvuodesta, ennakoidaan Paltan ennusteessa. Kasvu oli hieman edellistä neljänneistä hitaampaa. Koko vuonna 2018 liikevaihto kasvoi 7,0 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

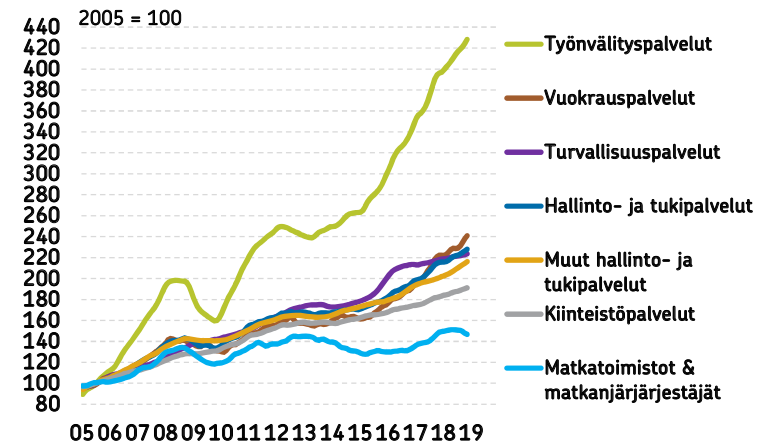
Vuonna 2018 kaikki alatoimialat kasvoivat liikevaihdolla ja volyyymilla mitattuna. Liikevaihto kasvoi työnvälityspalveluissa 10,2 prosenttia ja vuokraus- ja leasingtoiminnassa 9,7 prosenttia. Matkatoimistojen liikevaihdon kasvu nopeutui 5,1 prosenttiin. Turvallisuuspalveluiden liikevaihto kasvoi 2,8 prosenttia. Kiinteistöjen ja maisemahoidon liikevaihto kasvoi 5,2 prosenttia.

Vahvoissa tulevaisuuden odotuksissa pientä laskua

Hallinto- ja tukipalvelujen tulevaisuuden odotuksia kuvaava luottamusindikaattori kääntyi pieneen laskuun kesän jälkeen. Tulevaisuuden odotukset ovat edelleen pitkän aikavälin keskiarvon paremmalla puolella. Myynnin ja henkilöstön määrän kasvun odotetaan jatkuvan. >

Työvoiman välitys, vuokraus ja rekrytointi, Matkatoimistot ja matkanjärjestäjät, Vuokraus- ja leasingtoiminta, Turvallisuuspalvelut, Kiinteistöhoito, maisemanhoito ja siivous, Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle.

Kuva 20: Kaikkien hallinto- ja tukipalvelujen toimialojen kasvu jatkui.

”Osaajapula tuo mukanaan uusia palvelumalleja tuottaa työtä Suomessa, mutta samalla syntyy yrityksissä uudelleenjärjestelyn tarvetta vastaamaan paremmin digitaalisiin haasteisiin. Moni yritys odottaa myös tulevia vaaleja ja hallitusohjelmaa, onko horisontissa uudistuksia vai ei”.

Tom Kaisla
Eilakaisla Oy, toimitusjohtaja,

Liikevaihdon kasvu hidastuu

Ennustamme liikevaihdon kasvavan kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 3,9 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Koko vuoden aikana liikevaihdon kasvuvauhti hidastuu 4,6 prosenttiin viime vuoteen verrattuna.

Työllisyys kasvaa tasaisesti

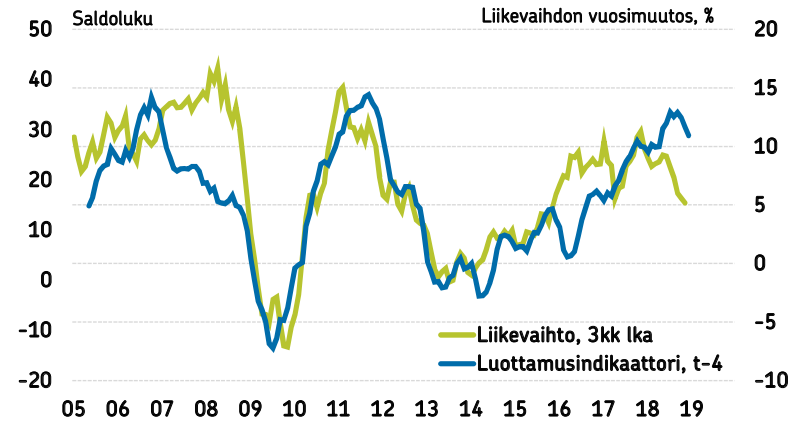
Vuonna 2017 hallinto- ja tukipalvelualalla oli 138 000 työllistä. Työllisyys on kasvanut tasaisesti pieniä yleisestä taloustilanteesta johtuvia notkahduksia lukuunottamatta. Hallinto- ja tukipalvelujen henkilöstöstä 46 prosenttia työskentelee henkilöstömäärällä mitattuna pienissä tai keskisuurissa yrityksissä. Noin 40 prosenttia henkilöstöstä työskentelee suuryrityksissä ja 14 prosenttia mikroyrityksissä. •

Taulukko 5: Hallinto- ja tukipalvelujen liikevaihdon vuosimuutokset vuonna 2018 sekä ennuste vuodelle 2019.

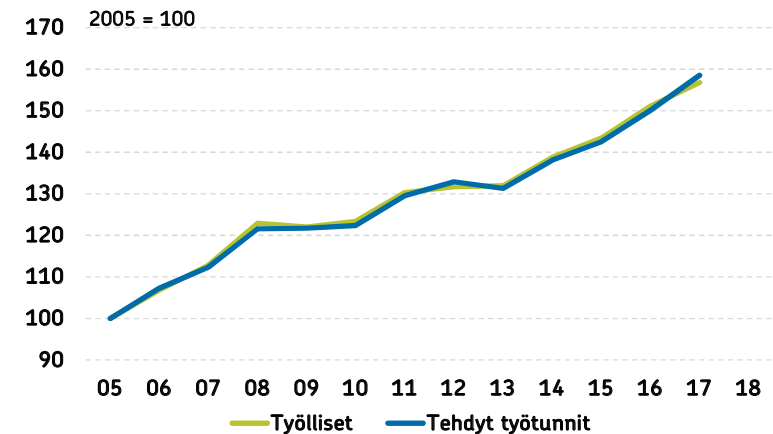
	2018e	I/18	II/18	III/18	IV/18e	I/19e
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	7,0	8,5	9,1	5,9	5,1	3,9
77 Vuokraus- ja leasingpalvelut	9,7	13,3	12,1	6,2	8,0	↘
78 Työnvälityspalvelut	10,2	12,6	13,1	9,0	7,0	→
79 Matkatoimistot ja matkanjärjestäjät	5,1	10,3	9,2	6,0	-4,0	→
80 Turvallisuuspalvelut	2,8	3,3	3,2	2,7	2,0	↗
81 Kiinteistöpalvelut	5,2	5,1	6,7	3,6	5,5	→
82 Muut hallinto- ja tukipalvelut	5,6	2,1	5,2	6,8	8,0	↘

Ennustenuolien selitteet: ↗ kasvu kiihtyy → kasvuvauhti ei muutu ↘ kasvu hidastuu

Kuva 21: Vahvat odotukset jäätyivät kesän jälkeen hieman. Liikevaihdon ja työllisten määrän kasvu kuitenkin jatkuu.

Kuva 22: Palkkasumma kasvaa voimakkaasti matkatoimistoja ja matkanjärjestäjiä lukuun ottamatta.

Muut palvelualat

Viihteessä ja virkistyksessä liikevaihdon kasvu edelleen hidasta. Muilla toimialoilla kasvu nopeutui loppuvuonna. Työllisyys kasvaa tasaisesti.

Viihteen ja virkistykseen kasvu odotuksia hitaampaa

Viihde- ja virkistyspalvelujen liikevaihto kasvoi viime vuoden viimeisellä neljänneksellä 0,2 prosenttia. Myynnin volyymi kasvoi 0,4 prosenttia, ennakoidaan Paltan ennusteessa. Kasvu on ostovoiman ja koko talouden palkkasumman kasvuun nähden vaatimatonta. Koko vuonna 2018 liikevaihto kasvoi 0,1 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Kasvu nopeutuu muissa palveluissa

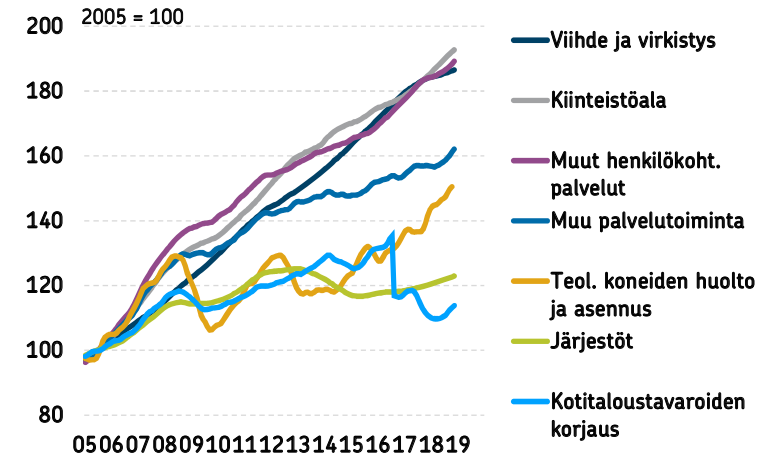
Liikevaihto kasvoi järjestötoiminnassa 2,0 prosenttia. Kotitaloustavaroiden korjauksen liikevaihto kääntyi 6,5 prosentin kasvuun. Muiden henkilökohtaisten palveluiden liikevaihto kasvoi 3,5 prosenttia.

Koneiden ja laitteiden huolto kasvaa

Teollisuuden koneiden ja laitteiden huollon liikevaihto kasvoi vuoden viimeisellä neljänneksellä 7,8 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. >

Kulttuuri- ja viihdetoiminta, Kulttuurilaitosten toiminta, Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut, Urheilutoiminta, huvia- ja virkistyspalvelut, Kiinteistöala, Huolto- ja kunnossapito, Järjestöt ja Muu palvelutoiminta.

Kuva 23: Liikevaihto kasvaa kotitaloustavaroiden ja teollisuuden laitteiden korjauksista lukuun ottamatta

”Kokemisen ja oivaltamisen tuottaminen ja viestiminen – oli kyse kulttuurista, tieteestä tai viihdestä – on yhä vähemmän kiinni paikasta ja ajasta. Heureka-brändillä ja sen kytkemisellä tieteeseen innostavasti on juuri nyt tilausta.”

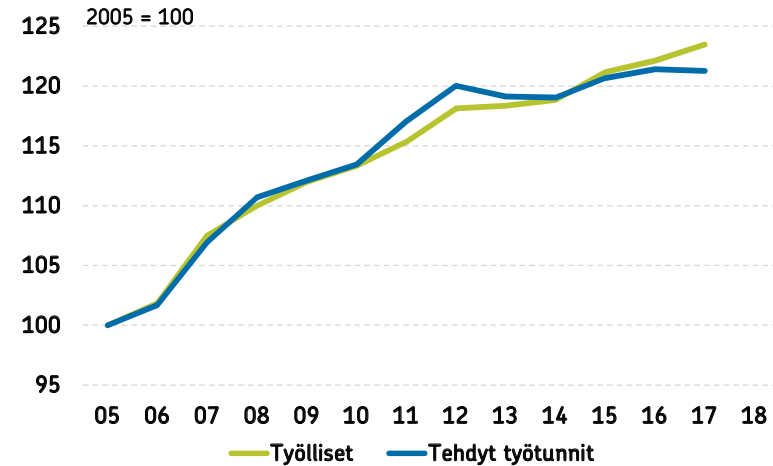
Tapio Koivu
Heureka, toimitusjohtaja

Työllisten määrä kasvaa

Viihde- ja virkistystoimialan, kiinteistöalan ja erilaisten henkilökohtaisten palveluiden työllisten määrä ja tehdyt työtunnit ovat kasvaneet melko tasaisesti vuosien 2013-14 pientä notkahdusta lukuunottamatta. Palkkasummat ovat kasvaneet voimakkaasti ja tasaisesti myös finanssi- kriisin jälkeisinä hitaan talouskasvun vuosina. •

Kuva 24: Työllisten määrä kasvaa tasaisesti.

Taulukko 5: Liikevaihdon vuosimuutokset vuonna 2018 sekä ennuste vuodelle 2019.

	2018e	I/18	II/18	III/18	IV/18e	I/19e
33 Koneiden huolto ja korjaus	7,5	4,8	8,1	9,0	7,8	
68 Kiinteistöala	4,6	3,4	5,2	4,2	5,2	4,5
R Taiteet, viihde ja virkistys	0,2	-0,6	3,9	-2,6	0,2	3,9
S Muu palvelutoiminta	1,4	0,0	0,3	1,4	3,6	3,8
94 Järjestöjen toiminta	1,7	1,6	0,1	3,1	2,0	→
95 Kotitaloustavaroiden ym. korjaus	-5,1	-11,3	-11,9	-2,8	6,5	→
96 Muut henkilökohtaiset palvelut	2,6	1,8	3,0	1,8	3,5	↗

Ennustenuolien selitteet: ↗ kasvu kiihtyy → kasvuvauhti ei muutu ↘ kasvu hidastuu

Ennustekehikko ja lähteet

Paltan ennustekehikko ja tausta-aineisto

Toimialoitteiset liikevaihtoennusteet pohjautuvat ekonometrisen monimuuttujamallin tuloksiin yhdistettynä asiantuntija-arvioihin. Liikevaihdon kehitystä selittävinä muuttujina käytetään toimialoitteita merkityksellisiä makrotalouden indikaattoreita sekä ennakoivia yrityskyselyjä. Lisäksi hyödynnetään talouden rakenteita kuvaavaa panos-tuotos-tilinpitoa. Ennusteiden tarkkuus paranee karkeinta toimialatasoa kohti. Vuodesta 2013 alkaen mitattuna ennustevirheiden keskiarvo ja mediaani ovat -0,1 %.

Suhdannekatsoituksen tausta-aineistona käytetään muun muassa Tilastokeskuksen yritysrekisterin, liiketoiminnan kuukausikuvaajien, kansantalouden tilinpidon, tuotannon suhdannekuvaajan, tuottaja- ja kuluttajahintaindeksien sekä työvoimatutkimuksen tietoja. Ennakoivina indikaattoreina käytetään muun muassa EK:n ja Euroopan komission suhdannebarometriaineistoa sekä kuluttajabarometrin tietoja.

Lähteet

Kuva 1: Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito, Tuotannon suhdannekuvaaja

Kuva 2: Tilastokeskus / Palvelujen liikevaihtokuvaaja

Kuva 3: Tilastokeskus / Palvelujen liikevaihtokuvaaja ja Paltan ennuste

Kuva 4: Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito

Kuva 5: European Forecasting Research Association for the Macro-Economy / EU-ROFRAME-indikaattori

Kuva 6: OECD / Composite leading indicator

Kuva 7: Tilastokeskus Kansantalouden tilinpito, Paltan taantumaskaario

Kuva 8: Tilastokeskus / Palvelujen liikevaihtokuvaaja, palvelujen tuottajahintaindeksi, Euroopan komissio / Palvelujen luottamusindikaattori, Paltan ennuste

Kuva 9: Tilastokeskus / Palvelujen liikevaihtokuvaaja, palvelujen tuottajahintaindeksi, Paltan ennuste

Kuva 10: Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito, Neljännesvuosittilinpito, Paltan ennuste

Kuva 11: Tilastokeskus / Palvelujen liikevaihtokuvaaja

Kuva 12: Tilastokeskus / Palvelujen liike-

vaihtokuvaaja, Elinkeinoelämän keskusliitto / Palvelujen luottamusindikaattori

Kuva 13: Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito

Kuva 14: Tilastokeskus / Palvelujen liikevaihtokuvaaja

Kuva 15: Tilastokeskus / Palvelujen liikevaihtokuvaaja, Elinkeinoelämän keskusliitto / Palvelujen luottamusindikaattori

Kuva 16: Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito

Kuva 17: Tilastokeskus / Palvelujen liikevaihtokuvaaja

Kuva 18: Tilastokeskus / Palvelujen liikevaihtokuvaaja, Elinkeinoelämän keskusliitto / Palvelujen luottamusindikaattori

Kuva 19: Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito

Kuva 20: Tilastokeskus / Palvelujen liikevaihtokuvaaja

Kuva 21: Tilastokeskus / Palvelujen liikevaihtokuvaaja, Elinkeinoelämän keskusliitto / Palvelujen luottamusindikaattori

Kuva 22: Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito

Kuva 23: Tilastokeskus / Palvelujen liikevaihtokuvaaja

Kuva 24: Tilastokeskus / Kansantalouden tilinpito

Taulukko 1: Tilastokeskus / Neljännesvuositilinpito, maksutase ja ulkomainen varallisuus-asema, palkkasummakuvaaja, kuluttajahintaindeksi, työvoimatutkimus

Taulukot 2-7: Tilastokeskus / Palvelujen liikevaihtokuvaaja ja Paltan ennuste.

Lisätietoja toimialaluokituksesta: <http://www.stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/index.html>

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Eteläranta 10, PL 62, 00131 Helsinki

Vaihde 020 595 5000

www.palta.fi/ | info@palta.fi | Twitter: @PALTAry